

[Edel Saunte.]

sagfører for at høre, om denne mener, at sagen bør gå til højesteret, og jeg har ikke spor tro til, at disse landsretssagførere er mere ivrige efter at føre sagen for højesteret end højesteretssagførerne. Jeg vil snarere tro, at den højesteretssagfører, som skal have salær for at føre sagen for højesteret, måske kunne føle en svag hældning mod at tage en sag, som måske er anstændig nok, men som dog naturligst skulle blive stående ved landsrettens afgørelse. Nej, jeg tror, at den eneste måde, man kan undgå at få flere højesteretssager på, er at behandle landsretssagerne så omhyggeligt som vel muligt. Det er meget nødvendigt, at landsretssagen anlægges og føres på den rigtige basis, at alle oplysninger fremskaffes, og at man ikke på nogen måde sjusker med behandlingen af landsretssagen. Hvis landsretssagen er fuldt gennemarbejdet, og hvis landsretten gør sig den umage, hvad den jo desværre ikke altid gør, at give sine præmisser en så grundig og fyldestgørende form, at man klart kan se, hvorledes landsretten kommer til sin konklusion, tror jeg, vi ville undgå at få så mange højesteretssager, som vi har i dag.

Et andet problem, der er fremme, er spørgsmålet om voteringen i højesteret. Det står for mig sådan, at den egentlige diskussion herom fandt sted før 1936. Man kunne hævde det standpunkt — jeg er ikke enig i det — og man hævdede det også, at det var af værdi for den person, hvis sag blev afgjort ved højesteret, at højesterets afgørelse fremtrådte som en enhed, fremtrådte klart, således at personen ikke følte sig i tvivl om den afgørelse, der blev truffet.

Nu gennemførte man i 1936 den regel, at når der blev givet dissens ved højesteret, skulle det anføres, hvor mange dommere der tilsluttede sig dissensen; når man bestemte det, kan jeg ikke se andet, end at man heller ikke i dette spørgsmål tog skridtet så fuldt ud, som man burde have gjort. Ordningen har medført, at de dissenser, vi har i højesteret, ikke er tilstrækkelig klart begrundet. Samtidig har den givet den usikkerhed, som f. eks. kan opstå hos en part, der står i den situation, at én landsdommer har været enig i byretsdommen, medens to landsdommere har været til den anden side, hvorefter der kommer

den fordeling i højesteret, at han, hvis han tæller sammen på fingrene, kan se, at der er én dommer mere for, at han skulle have haft ret, men faktisk har fået uret. Hvis den pågældende så ikke får en gennemgribende begrundelse for det standpunkt, højesteret er nået til, er det meget svært at hindre ham i at blive kværvulant. Derfor hilser jeg med glæde, at man nu får klare præmisser for dommene, en klar og tydelig votering fra højesteret, og at den enkelte dommer skal lægge navn til sin votering. Om denne bliver mundtlig eller skriftlig, kan ikke ophidse mig særligt. Jeg føler mig ganske overbevist om, at mundtligheden ved en sådan votering ville blive rent formel. Det er klart, at den højesteretsdommer, som bagefter skal have sin votering noteret ned, måske stenograferet ned, i forvejen vil have formuleret den skriftligt og blot oplæse den. Jeg er derfor enig med den højtærede justitsminister i, at det er tilstrækkeligt, at vi får en skriftlig votering.

Forslaget om de nordiske sagføreres møderet hilser jeg med glæde. Jeg har altid følt det som noget beskæmmende, at jeg, når jeg havde en sag, hvor den ene part var dansk og den anden svensk, var berettiget til at møde i svenske retter og procedere sagen dér, medens min svenske kollega, når han kom herved til vidneafhøring f. eks., skulle tale, at der absolut skulle møde en dansk sagfører sammen med ham, for at han var berettiget til at møde. Det er ikke mere end et par dage siden, jeg havde det tilfælde i Frederiksberg ret, at en svensk kollega mødte dér, og medens jeg havde procederet i Sverige, var dommeren her nødt til at gøre opmærksom på, at vi skyndsomst måtte tilkalde en dansk sagfører, der kunne beskikkes for den svenske sagførers part. Det betød i praksis, at den danske sagfører sad i vindueskarmen og hørte efter, medens den svenske sagfører foretog afhøringen, hvilket var rimeligt og fornuftigt, men dog måtte virke som en utålelig krænkelser for den svenske kollega. Jeg glæder mig meget over, at vi nu får en ordening, der giver ligeret for alle nordiske sagførere.

Hvad angår bevisumiddelbarheden, er jeg også enig med den højtærede justitsminister i, at vi vel må vente lidt med det problem. Retsplejelovens § 409, 1. stykke, giver jo